

Europa-Medelhavsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i detta betänkande regeringens förslag (prop. 2002/03:108) att riksdagen godkänner Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Innehållet i avtalet	6
Godkännande av avtalet.....	6
Utskottets överväganden	7
Förteckning över behandlade förslag.....	8
Propositionen.....	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Europa-Medelhavsavtalet med Libanon

Riksdagen godkänner, med bifall till proposition 2002/03:108, Europa-Medelhavsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Libanon, å andra sidan.

Stockholm den 25 september 2003

På utrikesutskottets vägnar

Göran Lennmarker

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Lennmarker (m), Berndt Ekholm (s), Carl B Hamilton (fp), Holger Gustafsson (kd), Lars Ohly (v), Göran Lindblad (m), Anders Sundström (s), Agne Hansson (c), Kenneth G Forslund (s), Veronica Palm (s), Lotta N Hedström (mp), Anita Johansson (s), Inger Segelström (s), Björn Hamilton (m) och Birgitta Ohlsson (fp).

Ärendet och dess beredning

I enlighet med beslut av Europeiska unionens råd den 2 oktober 1995 inledde Europeiska kommissionen förhandlingar om ett nytt avtal mellan Europeiska gemenskapen (EG) och dess medlemsstater å ena sidan och Republiken Libanon å den andra. Det nya avtalet skall ersätta dels samarbetsavtalet som ingicks mellan parterna år 1977, dels samarbetsavtalet som ingicks mellan medlemmarna i Europeiska kol- och stålgemenskapen och Libanon samma år.

Förhandlingarna avslutades under hösten 2001 och avtalet undertecknades den 17 juni 2002. Innan avtalet kan träda i kraft skall det godkännas av de avtalsslutande parterna, i enlighet med varje avtalsslutande parts konstitutionella bestämmelser. Europa-Medelhavsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon är ett blandat avtal. I avtalet är det Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater som är avtalsparter å den ena sidan och Republiken Libanon å den andra sidan.

Bakgrund

Utvecklingen i Libanon

Libanons ekonomi präglas fortfarande av sviterna av det 15 år långa inbördeskriget 1975–1990. Efter kriget inleddes 1992 ett omfattande återuppbyggnadsprogram som under några år gav god tillväxt i ekonomin. Den förda politiken ledde dock till stora budgetunderskott, som finansierades genom kortsiktig upplåning till höga räntor. Mot slutet av 1990-talet stagnerade ekonomin, delvis beroende på statens enorma skuldbörda.

Hösten 2000 inleddes ett reformprogram, syftande till att återskapa balans och tillväxt i ekonomin. Vissa tecken på en ljusning i ekonomin har kunnat skönjas under 2002. De akuta statsfinansiella problemen kvarstår dock och förvärras alltjämt. Den fortsatta konflikten i Mellanöstern har därtill haft en negativ inverkan på den libanesiska ekonomin. Statsskulden är idag 175 procent av BNP och räntan på statsskulden motsvarar 90 procent av statens intäkter.

Europa-Medelhavsavtalet som undertecknades den 17 juni 2002 bidrog till att öka förtroendet för den libanesiska ekonomin. Libanons målsättning är att fullfölja förhandlingarna om medlemskap i Världshandelsorganisationen (WTO) under 2003.

Handeln mellan Sverige och Libanon

Sverige har ett stort överskott i handeln med Libanon. Svensk export till Libanon uppgick år 2002 till 320 miljoner kronor, vilket var en nedgång med 10 procent jämfört med år 2001. Importen från Libanon uppgick år 2002 till 45 miljoner kronor, vilket var en ökning med drygt 20 procent från år 2001.

Handeln mellan EG och Libanon

EG har ett kroniskt handelsöverskott med Libanon i storleksordningen 10 till 1. EG är största exportör till Libanon. EG:s export till Libanon beräknas år 2001 ha uppgått till 2,9 miljarder euro. EG:s import från Libanon ökade dock år 2001 med ca 20 % till knappt 250 miljoner euro.

Förhandlingarnas bakgrund

Medelhavsstrategin syftar till samarbete som skall stärka fred och säkerhet samt politisk och social stabilitet i Europa och i Medelhavsområdet. Viktigt är också att bidra till en ökad integration mellan länderna i regionen. Strategin vilar på tre pelare. Den första utgörs av nya former för en fördjupad politisk dialog som grundas på respekten för demokrati och de mänskliga rättigheterna. Den andra utgörs av ett särskilt frihandelsområde som skall kombineras med ökat finansiellt bistånd och den tredje pelaren av samarbete på det sociala och kulturella planet.

De tre pelarna reflekterades även i den s.k. Barcelonadeklarationen, som antogs i Barcelona i november 1995 av utrikesministrarna från de femton EU-länderna och från tolv partnerländer i Medelhavsregionen, nämligen Marocko, Algeriet, Tunisien, Egypten, Israel, Jordanien, Syrien, Libanon, Turkiet, Cypern och Malta samt den palestinska myndigheten. I Barcelonadeklarationen ställer EU och partnerländerna upp det gemensamma målet att upprätta ett frihandelsområde runt Medelhavet till år 2010. EU:s bilaterala associeringsavtal med partnerländerna är de grundläggande byggstenarna för detta frihandelsområde.

Hittills har Europa-Medelhavsavtal slutits med Tunisien (prop. 1995/96:34, bet. 1995/96:UU10, rskr. 1995/96:48), Israel (prop. 1995/96:185, bet. 1995/96:UU22, rskr. 1995/96:293), Marocko (prop. 1995/96:195, bet. 1996/97:UU3, rskr. 1996/97:25) samt Jordanien (prop. 1998/99:57, bet. 1998/99:UU6, rskr. 1998/99:181) och ett interimsavtal med Palestinska befrielseorganisationen (PLO) för den palestinska myndigheten på Västbanken och i Gaza (skr. 1997/98:74, bet. 1997/98:UU10, rskr. 1997/98:209). Avtalet med PLO trädde i kraft den 1 juli 1997, med Tunisien den 1 mars 1998, med Marocko den 1 mars 2000, med Israel den 1 juni 2000 och med Jordanien den 1 maj 2002. Europa-Medelhavsavtal med Egypten undertecknades i juni 2001 (prop. 2001/02:78, bet. 2001/02:UU9, rskr. 2001/02:169), med Algeriet i april 2002 och med Libanon i juni 2002. Dessa avtal har ännu inte trätt i kraft. Kommissionen har år 1998 inlett förhandlingar med Syrien, vilka väntas

fortsätta under år 2003. Cypern, Malta och Turkiet är kandidatländer till EU och har tidigare associeringsavtal med EG.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Republiken Libanon å den andra sidan. Syftet med associeringsavtalet är bl.a. att inom ramen för EU:s nya Medelhavspolitik bidra till stabilitet och en positiv ekonomisk och social utveckling i regionen. Avtalet innehåller bestämmelser om bl.a. politisk dialog, frihandel samt ekonomiskt och socialt samarbete. En väsentlig beståndsdel av avtalet är respekten för demokratiska principer och mänskliga rättigheter.

Genom avtalet inrättas vissa organ som skall övervaka avtalets tillämpning.

Innehållet i avtalet

Genom Europa-Medelhavsavtalet upprättas en associering mellan gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon. Avtalet omfattar 92 artiklar indelade i åtta avdelningar med följande rubriker: politisk dialog (I), fri rörlighet för varor (II), etableringsrätt och tillhandahållande av tjänster (III), betalningar, kapital, konkurrens och andra ekonomiska bestämmelser (IV), ekonomiskt samarbete och sektorssamarbete (V), socialt och kulturellt samarbete (VI), finansiellt samarbete (VII), institutionella och allmänna bestämmelser samt slutbestämmelser (VIII). Avtalet omfattar även två bilagor, fem protokoll och parternas deklarationer. Vidare har parterna genom skriftväxling enats om samarbete mot terrorism. Bilagorna, protokollen samt slutakten utgör en integrerad del av avtalet. I slutakten återfinns parternas förklaringar.

Godkännande av avtalet

Regeringen anför att Medelhavsområdet, sedan Sveriges EU-inträde, har fått en ökad betydelse för vårt land. Gemenskapens Medelhavsstrategi och Barcelonaprocessen syftar till att ge en ny dimension åt förbindelserna med de icke-europeiska Medelhavsländerna och understödja den politiska, ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder. Målsättningen är att säkerställa en fredlig utveckling i Medelhavsområdet samt främja stabiliteten och en positiv ekonomisk och social utveckling.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan, och Republiken Libanon, å andra sidan.

Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Utskottets överväganden

Inom ramen för den nya Medelhavsstrategin är associeringsavtalet med Libanon det åttonde avtalet som sluts med en icke-europeisk Medelhavsregering eller myndighet. Det föreliggande avtalet utgör ett viktigt steg på vägen mot ett utökat partnerskap mellan EU och länderna kring Medelhavets östra och södra strand, och syftar till att på ett positivt sätt fördjupa och utöka de europeisk-libanesiska förbindelserna.

Utskottet tillstyrker att riksdagen godkänner Europa-Medelhavsavtalet om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Libanon, å andra sidan.

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2002/03:108 föreslår regeringen att riksdagen godkänner Europa-Medelhavsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater och Libanon om upprättande av en associering mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Libanon, å andra sidan.